

Samhällsbyggnadsenheten - Beredskapsfunktionen
Alexander Helgesson
Direkt 010-2250464
alexander.helgesson@lansstyrelsen.se

Yttrande över SOU 2017:42 Vem har ansvaret?

Länsstyrelsen i Dalarnas län har fått ovanstående utredning på remiss av Miljödepartementet för yttrande.

Övergripande sammanfattning av synpunkter

Länsstyrelsen anser att det är olyckligt att så stora avgränsningar av uppdraget har gjorts. Detta leder till att det finns många obesvarade frågor och att utredningens resultat därmed inte motsvarar de förväntningar som sattes upp utifrån direktivet.

Länsstyrelsen stödjer förslaget om beredning av en nationell strategi. Länsstyrelsen ställer sig bakom bedömningen att alla delområden som avgränsats samt ansvarsfrågan behöver utredas i samband med strategiarbetet.

Länsstyrelsen ställer sig positivt till förslaget om analys om risker på grund av klimateffekter och en strategi i översiktsplanen, men anser att det bör kompletteras med ytterligare uppgifter.

Länsstyrelsen stödjer förslaget om en ny myndighetsstruktur. Länsstyrelsen ser positivt på utredningens förslag kring utökad roll för Boverket och kring Länsstyrelsernas roll utifrån utredningens förslag

Länsstyrelsen ser negativt på förslaget om ett undantag från skyldigheten att lämna bygglov inom äldre detaljplan om det föreligger risk för översvämningar och erosion. En sådan ordning skulle leda till alltför stor rättsosäkerhet för fastighetsägaren och även passivisera kommunens planeringsarbete.

Länsstyrelsen välkomnar utredningens förslag att mer resurser ska tillkomma för att Länsstyrelsen ska kunna genomföra sitt regionala samordningsansvar inom klimatanpassning.

Länsstyrelsen står bakom förslaget om ökade möjligheter för en optimerad hantering av dagvatten, men anser att en förändring bör samordnas med resultatet av den utredning som pågår för att se över kommunens skyldighet att ordna vattentjänster enligt lagen 2006:412 om allmänna vattentjänster som ska presenteras den 28 februari 2018

Detaljsynpunkter på utredningens förslag

7.2 Gällande ansvarsfördelningen

Länsstyrelsen anser att det finns ett stort behov att förtydliga ansvarsfördelningen mellan stat, kommun och de enskilda fastighetsägarna när det kommer till befintlig bebyggelse och att dessa författningsförslag tyvärr inte uppfyller det målet. Detta skulle behövas förtydligas i den föreslagna utredningen inför en kommande nationell strategi

7.3 Analys om risker på grund av climateffekter och en strategi i översiktsplanen

Länsstyrelsen står positiv i denna fråga. Vi vill dock framföra att även andra frågor som t.ex. värmeböljor bör betonas. Detta då utformningen av urbana miljöer påverkar exponeringen av särskilt utsatta grupper i samhället. Äldre och personer med funktionshinder kan ha svårt att själva reglera sin värmeexponering. Då en stor andel av dessa bor i vanliga bostäder är det av stor vikt att det finns möjlighet till svala stadsmiljöer eller närhet till svalare naturområden.

Den föreslagna analysen och strategin bör även ta höjd och innehålla en analys över hur det förändrade klimatet kan komma att påverka näringar som utgör en stor del av basen för lokal arbetsmarknad eller industrier. Verksamheter med stora behov av vatten kan även behöva identifieras och ställas mot framtida tillgång på vatten.

Länsstyrelsen vill understryka att en sådan förändring också ställer höga krav på att expertmyndigheter lämnar de planeringsunderlag som kommunen behöver för sina översiktsplaner.

7.4.2 Utredningens förslag om beredning av och innehåll i en nationell strategi

Länsstyrelsen står bakom förslaget att en ny utredning bör tillsättas för att lämna förslag till en nationell strategi och nationell samordning. En ny utredning bör utreda de frågor som inte kunde tas med i denna klimatanpassningsutredning samt de frågor som togs bort i avgränsningen

7.4.3 Utredningens förslag om en ny myndighetsstruktur

Länsstyrelsen är positiva till förslaget att Boverket får ett utökat ansvar att vara samordnade myndighet i bebyggelsefrågor kopplat till klimatanpassning. Även Länsstyrelsens samordningsansvar välkomnas men vi anser att detta samordningsansvar behöver klargöras tydligare än vad som görs i denna utredning.

7.5 Nybyggnation på riskfylld mark enligt äldre plan

Länsstyrelsen står inte bakom förslaget om ett undantag från skyldigheten att lämna bygglov inom äldre detaljplan om det föreligger risk för översvämningar och erosion. En sådan ordning skulle leda till alltför stor rättsosäkerhet för fastighetsägaren och även riskera att passivisera kommunens planeringsarbete då undantagen leder till en svårare process och bedömningar för handläggarna.

Istället behövs insatser som leder till att nya detaljplaner upprättas om man bedömer att de aktuella riskerna har förändrats.

8.4 Ökade möjligheter för en optimerad hantering av dagvatten

Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster behöver förtydligas i frågan om vem som ska stå som ansvarig för dagvattenhantering. Länsstyrelsen anser att det är rimligt att ställa större krav på fastighetsägaren i de fall det är skäligt med hänsyn taget till fastighetens möjlighet att lokalt omhänderta dagvatten samt till de ekonomiska aspekterna. Det är även en fråga som måste komma in tidigt i planeringsskedet för att kunna regleras

8.5.1. En vägledning för kommunerna

Länsstyrelsen välkomnar förslaget att Boverket får som uppgift att skapa vägledning till kommunerna om framtagande av en bättre dagvattenhantering.

8.6. Reglering av markens genomsläpplighet

Länsstyrelsen ställer sig positivt till ett ökat krav som ämnar att förbättra situationen runt problematiken som hårdgjorda ytor leder till i samband med avrinningsmöjligheten.

9. Finansiering

Länsstyrelsen anser att det är olyckligt att utredningen fått hinder att fullfölja sin uppgift med däribland finansieringsmöjligheter. De är av högsta vikt att denna fråga utreds och löses snabbast möjligt då den är vital för att gå vidare med arbetet inom klimatanpassning.

10. Konsekvensanalys

Länsstyrelsen är positiv till de i utredningen framkomna resursförstärkningarna till Länsstyrelserna och Boverket för att fullgöra uppgiften enligt förslaget i kapitel 7.4.3.

Länsstyrelsen stödjer förslaget om finansiellt stöd till kommunerna men anser inte att det ska vara generellt utan ser vidare utredning som nödvändig. Riskbilden varierar mellan kommuner, och alla klimatrelaterade risker hanteras inte i planprocessen.

I detta ärende har Landshövding Ylva Thörn beslutat. Föredragande har varit Alexander Helgesson. Deltagande i arbetet med remissvaret har även Frida Ryhag Funktionssamordnare på funktionen Samhällsplanering och boende, Miljöhandläggare Jenny Sjöberg samt Beredskapshandläggare Johan Erikson och Eva-Karin Ljunglund varit.

Ylva Thörn
Landshövding

Alexander Helgesson
Handläggare
Beredskapsfunktionen